
Dokument s plenarne sjednice

A8-0388/2018

23.11.2018

IZVJEŠĆE

o Novoj europskoj agendi za kulturu
(2018/2091(INI))

Odbor za kulturu i obrazovanje

Izvjestitelj: Giorgos Grammatikakis

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	15
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	18
KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM ODBORU	19

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o Novoj europskoj agendi za kulturu (2018/2091(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir sastanak na vrhu za pravedno zapošljavanje i rast u Göteborgu održan 17. studenoga 2017., program čelnika za obrazovanje i kulturu iz studenog 2017. te zaključke Europskog vijeća od 14. prosinca 2017. o socijalnoj dimenziji, obrazovanju i kulturi,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. svibnja 2011. o iskorištavanju potencijala kulturnih i kreativnih industrija¹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2013. o promicanju europskih kulturnih i kreativnih sektora kao izvora gospodarskog rasta i radnih mjesta²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. prosinca 2016. o dosljednoj politici EU-a za kulturne i kreativne industrije³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. travnja 2008. o kulturnim industrijama u Europi⁴,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. lipnja 2007. o socijalnom statusu umjetnika⁵,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. svibnja 2011. o kulturnoj dimenziji vanjskog djelovanja EU-a⁶,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. rujna 2015. naslovljenu „Ususret cjelovitom pristupu kulturnoj baštini u Europi”⁷,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. siječnja 2016. o ulozi međukulturalnog dijaloga, kulturne raznolikosti i obrazovanja u promicanju temeljnih vrijednosti EU-a⁸,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. travnja 2016. o učenju o EU-u u školama⁹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. travnja 2008. o Europskoj agenci za kulturu u globaliziranom svijetu¹⁰,

---

¹ SL C 377 E, 7.12.2012., str. 142.

² SL C 93, 9.3.2016., str. 95.

³ SL C 238, 6.7.2018., str. 28.

⁴ SL C 247 E, 15.10.2009., str. 25.

⁵ SL C 125 E, 22.5.2008., str. 223.

⁶ SL C 377 E, 7.12.2012., str. 135.

⁷ SL C 316, 22.9.2017., str. 88.

⁸ SL C 11, 12.1.2018., str. 16.

⁹ SL C 58, 15.2.2018., str. 57.

¹⁰ SL C 247 E, 15.10.2009., str. 32.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. lipnja 2018. o strukturnim i finansijskim preprekama pristupa kulturi¹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 2. ožujka 2017. o provedbi Uredbe (EU) br. 1295/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa Kreativna Europa (2014. – 2020.) i stavljanju izvan snage odluka br. 1718/2006/EZ, br. 1855/2006/EZ i br. 1041/2009/EZ²,
- uzimajući u obzir Konvenciju o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja koju je 20. listopada 2005. usvojila Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO),
- uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju Vijeća Europe od 27. listopada 2005. o vrijednosti kulturne baštine za društvo (Konvencija iz Fara),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1295/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa Kreativna Europa (2014. – 2020.) i stavljanju izvan snage odluka br. 1718/2006/EZ, br. 1855/2006/EZ i br. 1041/2009/EZ³,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća od 16. studenoga 2007. o Europskoj agendi za kulturu⁴,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 23. prosinca 2014. o planu rada za kulturu u razdoblju 2015. – 2018.⁵,
- uzimajući u obzir Plan rada EU-a za kulturu za razdoblje 2015. – 2018.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 27. svibnja 2015. o kulturnim i kreativnim preplitanjima u svrhu poticanja inovacija, ekonomski održivosti i socijalne uključenosti⁶,
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 8. lipnja 2016. naslovljenu „Ususret Strategiji EU-a za međunarodne kulturne odnose” (JOIN(2016)0029),
- uzimajući u obzir izvješće Komisije o provedbi Europske agende za kulturu (COM(2010)0390),
- uzimajući u obzir Zelenu knjigu Komisije od 27. travnja 2010. pod nazivom „Iskorištavanje potencijala kulturnih i kreativnih industrija” (COM(2010)0183),
- uzimajući u obzir Prijedlog odluke Europskog parlamenta i Vijeća o Europskoj godini kulturne baštine 2018. (COM(2016)0543),

---

¹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0262.

² SL C 263, 25.7.2018., str. 19.

³ SL L 347, 20.12.2013., str. 221.

⁴ SL C 287, 29.11.2007., str. 1.

⁵ SL C 463, 23.12.2014., str. 4.

⁶ SL C 172, 27.5.2015., str. 13.

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 26. rujna 2012. naslovljenu „Promicanje kulturnog i kreativnog sektora za rast i radna mjesta u EU-u” (COM(2012)0537),
  - uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 18. prosinca 2012. o sadržaju na jedinstvenom digitalnom tržištu (COM(2012)0789),
  - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 26. rujna 2012. naslovljenu „Ususret cjelovitom pristupu kulturnoj baštini u Europi” (COM(2014)0477),
  - uzimajući u obzir izvješće radne skupine stručnjaka iz država članica iz 2012. godine o pristupu kulturi,
  - uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 20. prosinca 2010. o uklanjanju prekograničnih poreznih prepreka za građane EU-a (COM(2010)0769),
  - uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 11. studenog 2011. o dvostrukom oporezivanju na jedinstvenom tržištu (COM(2011)0712),
  - uzimajući u obzir izvješće o načinima uklanjanja prekograničnih poreznih prepreka s kojima se suočavaju pojedinci unutar EU-a, koje je 2015. godine pripremila stručna skupina Komisije zadužena za probleme povezane s prekograničnim poreznim preprekama u EU-u na koje nailaze pojedinci,
  - uzimajući u obzir izvješće radne skupine stručnjaka iz država članica iz 2017. godine o međukulturnom dijaligu u okviru otvorene metode koordinacije (OMC) naslovljeno „Kako se kulturom i umjetnošću može promicati međukulturalni dijalog u kontekstu migracijske i izbjegličke krize”,
  - uzimajući u obzir Rimsku deklaraciju od 25. ožujka 2017. u kojoj su čelnici 27 država članica EU-a i institucija EU-a izrazili svoju želju za stvaranjem ambiciozne Unije „u kojoj će građani imati nove mogućnosti za kulturni i društveni razvitak te za gospodarski rast” i Unije „koja čuva našu kulturnu baštinu i promiče kulturnu raznolikost”,
  - uzimajući u obzir Deklaraciju iz Davosa od 22. siječnja 2018. o visokokvalitetnoj kulturi građenja za Europu, u kojoj su europski ministri kulture istaknuli hitnu potrebu za „razvojem novih pristupa zaštiti i unaprjeđenju kulturnih vrijednosti europskoga izgrađenog okoliša” te za „holističkim pristupom izgrađenom okolišu”,
  - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune (A8-0388/2018),
- A. budući da se pozdravljuju i prioriteti Nove agende i pristup prilagođen sektoru; budući da bi svim kulturnim i kreativnim sektorima trebalo pružiti jednaku i prilagođenu potporu usmjerenu na njima svojstvene izazove te da bi kulturnu raznolikost i međukulturalni dijalog trebalo zadržati kao međusektorske prioritete; budući da je kultura javno dobro i da Nova agenda za kulturu treba biti usmjerena na očuvanje, širenje i razmjenu kada je riječ o dinamičnoj i raznolikoj kulturnoj sceni te da pritom treba osigurati pristup za sve i poticati sudjelovanje;

- B. budući da bi se Novom agendom za kulturu trebao pružiti fleksibilan okvir za promjenu kulturnih ekosustava i poticanje sinergija među sektorima;
- C. budući da Europa izlazi iz teške financijske krize, tijekom koje su nacionalni i regionalni proračuni za kulturu nažalost često bili prvi u kojima je došlo do rezova;
- D. budući da je Europa suočena sa sve većim društvenim nejednakostima i nezaposlenošću mlađih, sve izraženijim populizmom i radikalizacijom, uz što valja dodati i veću diversifikaciju stanovništva; budući da je stoga kultura važnija nego ikad prije za ostvarivanje socijalne kohezije i međukulturalnog dijaloga te za jamčenje slobode i raznolikosti izražavanja, komunikacije i stvaranja građana kao i za izgradnju mostova među pojedincima;
- E. budući da su europski kreativni i kulturni sektori najveća prednost EU-a; budući da oni čine 4,2 % BDP-a EU-a, zajedno broje 8,4 milijuna radnih mjesta, što je 3,7 % ukupnog broj zaposlenih u EU-u, te da su gospodarski otporni, čak i u razdobljima krize; budući da ti sektori potiču kreativnost, koja se dalje širi u sve sektore djelovanja, te da istodobno osiguravaju veći postotak zaposlenosti među mlađima i ženama u usporedbi s ostalim sektorima;
- F. budući da je europski glazbeni sektor vrlo dinamičan, sa svojih milijun radnih mjesta i prometom od 25 milijardi eura; budući da, međutim, on i dalje ne raspolaže s dovoljno sredstava, posebno ako se u obzir uzmu novi modeli distribucije na internetu; budući da je od ukupnog proračuna od 1,46 milijardi eura za program Kreativna Europa, počevši od srpnja 2018., samo 51 milijun eura dodijeljen glazbenim projektima, i to uglavnom za klasičnu glazbu; budući da se tu toj distribuciji sredstava ne odražava raznolikost europskog glazbenog sektora ni njegov gospodarski, društveni i kulturni doprinos;
- G. budući da kultura ima važnu ulogu u socijalnoj koheziji i integraciji, a to osobito uključuje sudjelovanje manjina, skupina u nepovoljnem položaju, marginaliziranih zajednica, migranata i izbjeglica u kulturnom i društvenom životu te budući da se poseban poziv na uključivanje migranata u program Kreativna Europa pokazao učinkovitim, no da je bilo previše zainteresiranih, a premalo sredstava;
- H. budući da su umjetnici i kulturni djelatnici često u prekarnom i nestabilnom položaju te da nemaju nikakvo ili imaju loše socijalno osiguranje i nepredvidljive prihode;
- I. budući da su kulturna osviještenost i izričaj prepoznati na razini EU-a u revidiranoj preporuci o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje; budući da bi umjetnost i humanističke znanosti trebale biti u potpunosti integrirane u obrazovne sustave kako bi se doprinijelo oblikovanju Europe koja djeluje zajednički i kreativno i koja je mobilizirana u smislu promicanja održivosti, integracije i građanske kohezije;
- J. budući da su kulturne mreže snažan instrument za stvaranje međuljudskih i dugotrajnih mirnih veza i dijaloga preko nacionalnih granica, a tako i za podupiranje međunarodnih kulturnih odnosa, koji su u ključni za regulaciju na globalnoj razini i za stvaranje europskog kulturnog prostora;

Opće napomene

1. pozdravlja Novu agendu za kulturu i naglašava da je ona izvrsna prilika za donošenje sveobuhvatne i usklađene kulturne politike na europskoj razini koju će priznavati i europski građani i građani zemalja izvan EU-a; naglašava, međutim, da ona može biti uspješna samo ako se predviđi znatno veći proračun za Kreativnu Europu kao i razvoj sinergija i interakcija s drugim programima koje se financiraju sredstvima Unije, a s ciljem uvođenja holističkog, međusektorskog pristupa kulturi;
2. ponovno potvrđuje ulogu kulture te kulturnih i kreativnih sektora kao pokretačke sile u ostvarivanju ciljeva kohezijske politike i socijalne uključenosti diljem Unije te poziva da se to uzme u obzir pri dodjeli strukturnih i kohezijskih sredstava;
3. prepoznaje da Europska godina kulturne baštine 2018. predstavlja priliku za povećanje razine svijesti o jedinstvenom značenju i raznolikosti te inherentnoj vrijednosti kulture i kulturne baštine EU-a kao i o njihovoj iznimno važnoj ulozi u našim društvima i gospodarstvima kada je riječ o stvaranju osjećaja pripadnosti, promicanju aktivnog građanstva i definiranju našeg identiteta i temeljnih vrijednosti slobode, raznolikosti, jednakosti, solidarnosti i socijalne pravde;
4. pozdravlja namjeru Komisije da predstavi akcijski plan za kulturnu baštinu i naglašava da je potrebno usredotočiti se i na materijalne i nematerijalne aspekte europske baštine, baš kao i na njezine veze sa suvremenim umjetničkim i kreativnim projektima i izražajem; nadalje, naglašava da je potrebno pokrenuti trajni strukturirani dijalog s dionicima s ciljem prikupljanja znanja, izgradnje kapaciteta i koordinacije promicanja kulturne baštine u Europi, čime bi se konsolidirao dugoročan doprinos Europske godine kulturne baštine te pridonijelo provedbi akcijskog plana; naglašava da bi taj strukturirani dijalog trebao uključivati sve kulturne i kreativne sektore te područje baštine; nadalje, poziva države članice da na nacionalnoj razini razviju komplementarne akcijske planove; smatra da je spomenuti akcijski plan prilika za rješavanje svih pitanja postavljenih u okviru deset europskih inicijativa nakon Europske godine kulturne baštine 2018. kao i za predstavljanje preporuka izdanih tijekom te godine;
5. poziva Komisiju da zajamči da reakcije na nove nepredviđene okolnosti neće biti prepreka ostvarivanju već dogovorenih ciljeva u području kulture; podsjeća na to da se nove inicijative trebaju financirati iz novog proračuna, tj. novim sredstvima, a ne na temelju preraspodjele već postojećih sredstava;
6. poziva Komisiju da uspostavi jedinstveni portal EU-a namijenjen kulturnoj baštini, na kojem će biti objedinjene informacije iz svih programa EU-a za financiranje kulturne baštine i koji će obuhvaćati tri glavna dijela: mogućnosti financiranja kulturne baštine, bazu podataka s primjerima najboljih praksi i izvrsnosti u području kulturne baštine s relevantnim upućivanjima te novosti i poveznice koje se odnose na politička kretanja, aktivnosti i događanja povezana s kulturnom baštinom;
7. poziva Komisiju i države članice da razviju nove pristupe sustavnom prikupljanju podataka za sve kulturne i kreativne sektore te da zajamče uporabu učinkovitih statističkih oznaka i većeg broja kvalitativnih pokazatelja, čime će se premostiti jaz između javnog sektora, koji raspolaže sa sve manje podataka i digitalnih aktera, koji pak raspolažu brojnim informacijama te ih koriste za stjecanje udjela na tržištu i destabiliziranje tržišnih sudionika;

8. poziva Komisiju da na razini EU-a uvede ljestvicu pokazatelja za mjerjenje kulturnog i medijskog pluralizma, da razvija te pokazatelje i prati slobodu umjetničkog izražavanja na europskoj razini kao i raznolikost u stvaranju, distribuciji i opskrbi kreativnim djelima;
9. pozdravlja pokretanje programa „Glazba pokreće Europu” kao bitnog prvog koraka za poticanje kreativnosti, raznolikosti i inovativnosti u europskom glazbenom sektoru te sektorskog djelovanja u području glazbe u okviru programa Kreativna Europa; poziva Komisiju da se usredotoči na mobilnost umjetnika i repertoara unutar i izvan Europe, distribuciju, financiranje malih i srednjih poduzeća, transparentnost i odgovornost digitalnih platformi za umjetnike, raznolikost usluga internetskog prijenosa, dostupnost informacija na internetu i mapiranje sektora kada je riječ o dalnjem djelovanju EU-a u vezi s glazbom;
10. pozdravlja uspostavu internetskog direktorija europskih filmova i pokretanje prvog Filmskog tjedna EU-a; potiče Komisiju i države članice da, u suradnji s umjetnicima i kreativnim industrijama povećaju vidljivost europske kinematografije u Europi i na globalnoj razini, osobito povećanjem dostupnosti europskih filmova i promicanjem razvoja europskih platformi kojima se omogućuje pristup licenciranim filmovima iz EU-a, uz pravednu naknadu za umjetnike i nositelje prava te poštovanje načela teritorijalnosti; nadalje, ističe pozitivno iskustvo s Nagradom LUX u promicanju europskih filmova i olakšavanju njihove distribucije;
11. poziva Komisiju da prepozna važnost plana EU-a za gradove i da potakne suradnju među državama članicama i gradovima, među ostalim dionicima, kako bi se podupro rast, poboljšali uvjeti života i promicale inovacije u gradovima Europe te kako bi se prepoznali socijalni izazovi i zatim uspješno na njih odgovaralo;
12. poziva Komisiju da uvede posebne mjere za mobilnost umjetničkih djela, po mogućnosti u obliku bespovratnih sredstava za putujuće izložbe, jer bi se time produljio životni ciklus mnogih projekata koji se financiraju u okviru programa Kreativna Europa;

Kulturna i umjetnička dimenzija

13. prepoznaje inherentnu vrijednost slobodnog kulturnog, umjetničkog i kreativnog izražavanja i najšireg mogućeg pristupa javnosti kulturi, između ostalog, primjenom specifičnih mjera;
14. poziva Komisiju da osigura potporu za europske festivale, s obzirom na to da je riječ o ključnom elementu za povezivanje građana iz cijele Europe i izvan nje te za istodobno jačanje veza među njima; ističe da festivali imaju potencijal za ujedinjavanje i da u tom smislu utječu na društvo, građanstvo, gospodarstvo, kulturnu baštinu i vanjski razvoj;
15. poziva Komisiju da razmotri uvođenje institucije europske kulturne ličnosti godine, što bi uključivalo i niz aktivnosti i projekata diljem Europe usredotočenih na obilježavanje života i rada te osobe; naglasak bi pritom bio na njezinu djelovanju usmjerrenom na promicanje europske vrijednosti i identiteta;
16. poziva na to da profesionalizam umjetnika, autora, kulturnih subjekata, autora teksta

oglasa i ostalih promotivnih materijala te pružatelja audiovizualnih usluga bude ključna potpora razvoju europske kulturne dimenzije, međukulturni dijalog, kulture i umjetničke inovacije, teritorijalnu koheziju i socijalnu uključenost;

17. poziva Komisiju da kulturu prizna kao „meku moć” koja građanima omogućuje da budu odgovorni vođe u društvu, uz integritet, entuzijazam i empatiju, te ih u tom procesu i osnažuje;
18. poziva Komisiju da omogući da Europa bude dom odgovornih građana koji grade odnose izvan vlastitih kultura, propituju ideje, potiču inovacije te pomažu u razvoju drugih i s njima komuniciraju;
19. poziva Komisiju da potiče kulturnu raznolikost, integraciju migranata i kvalitetu građanstva;
20. poziva Komisiju da potiče suradnju između kulturnih djelatnika, nastavnika, građana aktivnih u sektoru i poslovnih stručnjaka kako bi se obnovio interes javnosti za kulturu;
21. poziva Komisiju da se pobrine za to da se kulturne mreže podupiru kao sredstvo zajedničkog znanja, iskustva i sjećanja, uz osiguravanje neformalne razmjene informacija, poticanje rasprava i razvoja kulture kako bi se dodatno povećale mogućnosti u području mobilnosti i suradnje te da bi se pridonijelo integriranom europskom kulturnom prostoru;

Socijalna dimenzija

22. pozdravlja namjeru Komisije da u okviru programa Kreativna Europa uvede specifične mјere u području mobilnosti, ali naglašava da je za to potreban odgovarajući proračun i pojednostavljeni administrativni postupci kako bi se izbjegle prepreke poput onih povezanih s vizama, posebno onima trećih zemalja; naglašava da je potrebno specifično djelovanje kako bi se uklonile smetnje i prepreke koje dovode do prekomjernog ili dvostrukog oporezivanja umjetnika;
23. poziva Komisiju da uvede jedinstveni portal sa informacijama o svim dostupnim programima boravka i prilikama za mobilnost;
24. poziva države članice da razmisle o uklanjanju članka 17. predloška porezne konvencije OECD-a iz bilateralnih poreznih ugovora između država članica EU-a; poziva Komisiju da kao prijelazno rješenje uspostavi sektorski kodeks ponašanja u vezi s porezom po odbitku u kojem su navedene mogućnosti za smanjenje troškova i pojednostavljenje postupaka na temelju primjera najboljih praksi i dostupnih iznimaka;
25. poziva na to da se zajamče prava na pravednu naknadu, ugovorne obveze i radne uvjete za zaposlene u kreativnom i umjetničkom sektoru; upućuje na to da se kulturni djelatnici u Europi zapošljavaju na temelju netičkih ugovora o radu, na projektima i u prekarnim radnim uvjetima; stoga poziva države članice da donesu sveobuhvatne mјere za reduciranje tih sivih zona usklađivanjem i poboljšanjem ugovornih uvjeta za umjetnike i stvaraoce diljem EU-a te na europskoj razini kada je riječ o kolektivnom zastupanju, socijalnom osiguranju te izravnom i neizravnom oporezivanju; poziva na to da se u socijalnim sustavima u cijeloj Uniji uzmu u obzir sve posebnosti nestandardnih

oblika zapošljavanja;

26. ističe da kulturna baština i kulturni prostori imaju važnu ulogu u obnavljanju gradova i promicanju kohezije među stanovnicima; stoga potiče Komisiju i njezin Zajednički istraživački centar, čiji napor daju smisao i smjer gradskim narativima, da u tom pogledu nastave s ulaganjem napora u razvoj Pregleda kulturnih i kreativnih gradova te poziva gradove i općine da se njime bolje koriste;
27. prepoznaje dodanu vrijednost lokalnih kulturnih aktivnosti s ciljem jamčenja socijalnih, gospodarskih i zdravstvenih koristi lokalnim zajednicama, posebno u rubnim i marginaliziranim područjima, kao što su predgrađa i ruralna područja; stoga poziva države članice, gradove i općine da te aktivnosti podupru konkretnim mjerama, kao što su prilagođeni propisi o prostornom uređenju, inicijative za financiranje i ponovno stavljanje u upotrebu napuštenih objekata;
28. ističe da je dokazano da kultura utječe na poticanje socijalne kohezije i poboljšanje zadovoljstva životom te dobrobiti zbog čega je ključna za smanjenje pritiska s kojim se Europa suočava pri udjelovanju kulturno sve raznolikijeg stanovništva; ističe ulogu koju kultura i međukulturalni dijalog mogu imati u osnaživanju migranata i olakšavanju njihove integracije;
29. izražava žaljenje zbog toga što prema Eurobarometru iz 2017. 36 % Europskih ljudi prošle godine nije sudjelovalo ni u jednoj kulturnoj aktivnosti; stoga poziva Komisiju i države članice da ojačaju veze između kulture, umjetnosti, stvaralaštva, obrazovanja, inovacija i umjetničkog istraživanja; nadalje, poziva ih da ulažu u uključivanje publike, sudjelovanje zajednice i kulturnu sposobnost te da provedu potrebne mјere kako bi se zajamčio pristup i sudjelovanje u kulturnom životu, posebno za skupine u najnepovoljnijem položaju;
30. potiče bolje sinergije između kulturnog sektora i obrazovanja, na primjer poticanjem izvannastavnih aktivnosti ili uključenosti umjetnika u rad škola; u tom smislu podsjeća na potrebu da se umjetnicima, upraviteljima, nastavnicima, posrednicima, socijalnim radnicima i drugim stručnjacima u navedenim kontekstima pruži dostatna finansijska potpora;
31. naglašava važnost učinkovitih mјera za promicanje intelektualnog i kulturnog razvoja djece; poziva Komisiju i države članice da u okviru svojih nadležnosti osiguraju odgovarajuće financiranje za potporu projekata kulturne proizvodnje usmjerenih na djecu;
32. ističe dodanu vrijednost umjetnosti, glazbe i humanističkih znanosti u školskim kurikulumima s obzirom na to da oni doprinose povećanju kreativnosti, potiču interes za kulturu i promiču kritičko razmišljanje; naglašava da su kulturne i kreativne vještine sve potrebnije u digitalnom okruženju te poziva Komisiju i države članice da nadiđu praksi stroge podjele između disciplina i prijeđu s modela STEM (znanost, tehnologija, inženjerstvo, umjetnost i matematika) na model STEAM (znanost, tehnologija, inženjerstvo, umjetnost i matematika) i u formalnom i neformalnom obrazovanju; poziva ih i na to da primjenjuju pristup cjeloživotnog učenja za djelatnike u kulturnom, kreativnom i audiovizualnom sektoru; prepoznaje važnu ulogu glazbe i umjetnosti u školskim kurikulumima; poziva Komisiju i države članice da razmotre sastavljanje

udžbenika o europskoj kulturnoj povijesti;

33. naglašava da je za uspješan kulturni sektor od presudne važnosti pobrinuti se da studenti i i nastavno osoblje na raspolaganju imaju sigurno i odgovarajuće okruženje za učenje; u tom pogledu poziva države članice da ulažu dovoljna sredstva u održavanje javnih objekata, posebno škola, u cilju, prema potrebi, veće seizmičke sigurnosti, te uklanjanja arhitektonskih problema;
34. primjećuje da je zbog brzine tehnoloških promjena od ključne važnosti usvojiti pristup koji se temelji na cjeloživotnom učenju i koji je dostupan kulturnim djelatnicima te poboljšati sinergije između kulture i obrazovanja u formalnom i neformalnom području;
35. prepoznaje potencijal kreativnih centara kao zajedničkih radnih prostora za djelatnike kulturnih i kreativnih sektora; ipak, naglašava da je u sektorima prvenstveno potrebno izgraditi kapacitete u smislu digitalnih i upravljačkih vještina umjesto da se jedini fokus stavlja na nove digitalne inovacije;
36. napominje da demokratska načela i europske vrijednosti, kao što su sloboda izražavanja, poštovanje ljudskih prava i vladavine prava, demokracija i solidarnost, stoje pred sve težim izazovima koji proizlaze iz veće polarizacije unutar Europe i u svijetu; stoga poziva Komisiju i države članice da razviju strateški pristup za zaštitu kulturnih prava, slobode umjetničkog izražavanja i pluralizma medija te prava na slobodno sudjelovanje u kulturnom životu, među ostalim, podupiranjem razvoja pokazatelja i sustava praćenja na europskoj razini;
37. slaže se da sudjelovanje u kulturi i svakodnevna kreativnost u velikoj mjeri doprinose poticanju međukulturnog dijaloga i izgradnji zdravih društava; međutim, naglašava potrebu da se u okviru instrumenata financiranja EU-a osigura dovoljno prostora za inherentnu i jedinstvenu vrijednost rada umjetnika;
38. ističe potrebu za promicanjem pristupa žena svim zanimanjima u umjetničkom, kulturnom i kreativnom sektoru te potiče države članice da uklone prepreke koje ženama onemogućuju pristup rukovodećim položajima u kulturnim institucijama, zakladama, akademijama i sveučilištima;

Gospodarska dimenzija

39. naglašava da bi Komisija i države članice trebale doprinositi razvoju kulturnih organizacija pružanjem stabilne, pouzdane i održive finansijske potpore; izražava žaljenje zbog toga što se, unatoč dodanoj vrijednosti koju za EU predstavljaju ulaganja u kulturu, za program Kreativna Europa izdvaja tek 0,15 % ukupnog proračuna EU-a, od čega samo 31 % za kulturu; napominje da će se područja politike u okviru programa Kreativna Europa proširiti; prima na znanje novi prijedlog o višegodišnjem finansijskom okviru i pozdravlja predloženo povećanje sredstava kao dobar prvi korak, no poziva da se taj proračun udvostruči za novi program Kreativna Europa te da bude dostupniji za manje organizacije;
40. naglašava da su popularnost programa Kreativna Europa, u kombinaciji sa nedostatkom sredstava za taj program i administrativnom složenošću, doveli do stope uspješnosti od samo 16,2 % te velikih regionalnih i geografskih neravnoteža u smislu projekata koji

primaju potporu; ističe da to, zajedno s administrativnom složenošću, djeluje kao odvraćajući faktor, stvara frustraciju u pogledu tog programa i kulturnih aktivnosti EU-a te sprečava sudjelovanje brojnih aktera iz kulturnih i kreativnih industrija; stoga zbog nedostataka utvrđenih u izvješću o evaluaciji na sredini razdoblja poziva da se ponovno razmotri postupak odabira;

41. naglašava da je malim kulturnim subjektima te malim i srednjim poduzećima važno olakšati i pojednostavniti pristup programu Kreativna Europa; u tom pogledu ističe da je za te aktere i poslovne subjekte, osobito one iz područja pogođenih prirodnim katastrofama, potrebno uvesti zaseban potprogram;
42. izražava žaljenje zbog toga što se u prijedlogu Komisije o VFO-u kultura i umjetnost ne spominju u većini područja politike kojima doprinose te stoga poziva Komisiju da u suradnji s kulturnim i kreativnim industrijama osmisli holističke i koordinirane strategije za uključivanje kulture i umjetnosti u druga područja politike, s posebnim naglaskom na dostupnosti financiranja za manje organizacije;
43. ističe da kultura utječe na brojna područja te poziva Komisiju i države članice da izvijeste o iznosu finansijskih sredstava koja su dodijeljena kulturi u svim programima financiranja i zajamče da će ta sredstva iznositi barem 1 % sljedećeg VFO-a; poziva regije EU-a da kulturu, kulturnu baštinu te kulturne i kreativne industrije odrede kao prioritet u strukturnim fondovima te potiče države članice da kulturnu dimenziju uključe u strateške ciljeve svojih operativnih programa;
44. poziva Komisiju da uspostavi portal koji će služiti kao „jedinstvena kontaktna točka” i sadržavati popis svih postojećih instrumenata financiranja EU-a na način koji je prilagođen korisnicima, sveobuhvatan, inovativan i učinkovit, s jasnim smjernicama za primjenu i korisničkom potporom;
45. poziva Komisiju i države članice da zajamče da se u okviru instrumenata EU-a za financiranje dodjeljuje dovoljno sredstava na temelju inherentne vrijednosti umjetničkih i kreativnih projekata;
46. poziva Komisiju da posebnu pozornost posveti kulturnim područjima koja su ugrožena zbog nedostatka sredstava ili manjka pozornosti, a jedno od tih područja je poezija.
47. poziva Komisiju i države članice da za svaki sektor usvoje prilagođen pristup; ističe da su bespovratna sredstva ključna kada se uzme u obzir kulturni ekosustav u cjelini, pravilno vrednovanje nematerijalne imovine i podupiranje inovativnih umjetničkih i kulturnih praksi; ističe da su finansijski instrumenti poput jamstava, zajmova i vlastitih sredstava primjereni za projekte koji stvaraju dobit, ali da bi bespovratna sredstva trebala ostati glavni izvor financiranja, posebno za manje subjekte;
48. poziva Komisiju da izvijesti o provedbi Instrumenta finansijskog jamstva za kulturne i kreativne sektore; izražava žaljenje zbog svoje ograničene zemljopisne pokrivenosti i predlaže da se omogući mikrofinanciranje za vrlo male dionike, s obzirom na to da kulturni i kreativni sektori obuhvaćaju mala i srednja poduzeća, pri čemu mikropoduzeća čine udio od 95 %; naglašava da je potrebno zajamčiti da banke počnu više cijeniti autorska prava i nematerijalnu imovinu;

49. potiče daljnji razvoj inicijative Europske prijestolnice kulture i održivog kulturnog turizma, u suradnji s kulturnim sektorima, zajednicama i građanima te s UNESCO-om, u pogledu određivanja lokaliteta kulturne baštine, kao i s Vijećem Europe u okviru razvoja kulturnih ruta; poziva na promicanje regija EU-a kao europskih destinacija izvrsnosti (EDEN);

Strategija Digital4Culture

50. napominje da je digitalnom revolucijom uvelike promijenjen način stvaranja i distribucije umjetnosti kao i kulture i uživanja u njima, što predstavlja nove prilike, ali istodobno i velike izazove u pogledu već ionako nezavidnih radnih uvjeta umjetnika i stvaraoca, te prijeti njihovoj ekonomskoj egzistenciji; zbog toga poziva Komisiju i države članice da promiču pravednu naknadu za rad, pristojne radne uvjete i modernizaciju sustavâ socijalne skrbi za kulturne i kreativne sektore te priznavanje statusa umjetnika;
51. prepoznaje pozitivan doprinos digitalnih tehnologija kada je riječ o ostvarivanju lakšeg i opsežnijeg očuvanja i dostupnosti kulturnih, umjetničkih, kreativnih i audiovizualnih sadržaja i usluga, primjerice na temelju proširene i virtualne stvarnosti te sučelja čovjek-stroj, ali i proizvodnje obrazovnih i narativnih videoigara i stvaranja Oblaka europske kulturne baštine; u tom kontekstu poziva Komisiju i države članice da potaknu sinergije u tom području, posebno programima Digitalna Europa i Obzor Europa;
52. smatra da je zaštita autorskih prava osnovni dio prihoda kulturnih i kreativnih industrija te pozdravlja novi prijedlog direktive koji se odnosi na autorska prava i njegove mjere za zaštitu izdavača vijesti, uklanjanje jaza vrijednosti između kreativnih industrija i digitalnih platformi, povećavanje transparentnosti i ravnoteže ugovornih odnosa između autora i izvođača te zaštitu od zapljene intelektualnog vlasništva; ističe da je ključno stvoriti pravedno digitalno tržište na kojem stvaraoci primaju odgovarajuću naknadu;
53. poziva Komisiju i države članice da zajamče da digitalne platforme koje imaju aktivnu ulogu u distribuciji, promicanju i unovčenju sadržaja zaštićenog autorskim pravima imaju jasnu obvezu da ishode dozvole od vlasnika prava kako bi umjetnici, autori, izdavači vijesti, producenti, novinari i stvaraoci primali pravedne naknade za digitalnu uporabu njihovih djela;
54. ističe potrebu za održavanjem veze između Europske agende za kulturu i Digitalne agende kako bi se unaprijedile postojeće sinergije;
55. podsjeća na važnost podupiranja, osobito među maloljetnicima, zaštite podataka te digitalne i medijske pismenosti, kao najučinkovitijeg rješenja za probleme kao što su, među ostalim, manipulacije i mikrociljanje na internetu;
56. naglašava da je od presudne važnosti kulturnim djelatnicima pružiti odgovarajuće digitalne vještine i kompetencije kako bi se potaknulo promicanje i realizacija ciljeva kulturne baštine;

Vanjska dimenzija

57. izražava žaljenje zbog toga što očuvanje i promicanje kulture nisu bili postavljeni kao

cilj u Agendi za održivi razvoj 2030.; naglašava da je kultura pokretač održivog razvoja i međukulturnog dijaloga te da bi se mogle primijeniti sinergije s obzirom na lokalnu i međunarodnu dimenziju programa Kreativna Europa;

58. poziva Komisiju da redovito izvješće Parlament o provedbi Strategije EU-a za međunarodne kulturne odnose i da poveća sredstva koje se delegacijama EU-a dodjeljuju za inicijative i projekte za promicanje kulture, također u suradnji s mrežom Nacionalnih instituta EU-a za kulturu (EUNIC) ;
  59. podupire inicijativu Vijeća o razvoju sveobuhvatnog pristupa međunarodnim kulturnim odnosima i poziva na stvaranje kontaktnih točaka za kulturu u svim delegacijama EU-a, odgovarajuće osposobljavanje dužnosnika i uključivanje lokalnih dionika, civilnog društva i međunarodnih kulturnih mreža, uključujući pripremno djelovanje povezano s Europskim kućama kulture; ponavlja svoj zahtjev Komisiji i Europskoj službi za vanjsko djelovanje da svake dvije godine izvještavaju o stanju provedbe međunarodnih kulturnih odnosa;
-
- ◦
60. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama država članica.

OBRAZLOŽENJE

Europa je suočena s brojnim izazovima, kao što su sve veća socijalna nejednakost, raznolikost stanovništva, populizam, radikalizacija i prijetnje sigurnosti, koji su uzdrmali temelje europske integracije te dovode u pitanje solidarnost među državama članicama. U ovim teškim vremenima važno je ponovno pronaći veze koje nas sve spajaju. Kultura u tome ima ključnu ulogu – njome se stvara osjećaj pripadnosti, promiče aktivno građanstvo i utvrđuju naše osnovne vrijednosti i identitet.

Međutim, europski kreativni i kulturni sektori nisu samo „meka moć” nego su zapravo i najveći aduti EU-a. Gospodarski su otporni, čak i u vrijeme krize, i zaposljavaju veći postotak mlađih nego većina drugih sektora. Točnije, oni su treći najveći poslodavac u EU-u, nakon građevinskog i prehrambenog sektora, i stvaraju velik trgovinski višak.

Zbog postojećeg nezapamćenog zamaha na razini EU-a u području zaštite i promicanja kulture, kako je navedeno u Rimskoj deklaraciji i sastanku na vrhu u Göteborgu, zajedno s činjenicom da je 2018. proglašena Europskom godinom kulturne baštine, stvorila se jedinstvena prilika za oblikovanje dosljedne, opsežne i održive kulturne politike EU-a. Ne smijemo propustiti tu priliku ako želimo ostati stvarno „ujedinjeni u raznolikosti”.

Cilj izvješća o vlastitoj inicijativi nije samo utjecati na oblikovanje kulturnih politika i ocijeniti rezultate prethodne Agende već i zajamčiti postizanje prave ravnoteže među socijalnim, gospodarskim i kulturnim politikama te dosljednost nove Agende s drugim programima kao što su Kreativna Europa i Europa za građane.

U pogledu prioriteta nove Agende, izvjestitelj pozdravlja odluku da ih se strukturira oko triju dimenzija: socijalne, gospodarske i vanjske te da se uključi pristup prilagođen sektoru. Izvjestitelj naglašava da treba podupirati sve kulturne i kreativne sektore i da kulturna raznolikost i međukulturni dijalog trebaju biti najvažniji prioriteti.

Dokazano je da kultura povećava socijalnu koheziju, uključivost, dijalog i međusobno razumijevanje te da se njome stvara osjećaj pripadnosti. Njezina uloga u osnaživanju ljudi na temelju kulturnog sudjelovanja i stvaranja ne smije se podcijeniti. To je iznimno važno, a odnosi se na sve socioekonomski i dobne skupine, uključujući manjine, migrante, mlade i starije osobe, ljude s invaliditetom i one s manje prilika. Najveća prednost europske kulture jest raznolikost pogleda, glasova i izričaja; te se vrijednosti moraju čuvati, jačati i promicati.

Mobilnost umjetnika i kulturnih djelatnika ima ključan utjecaj na razvoj europskog kulturnog prostora. Ona je preduvjet za promicanje kulturne raznolikosti i suradnje. Zbog toga izvjestitelj pozdravlja namjeru da se razrade programi mobilnosti za umjetnike i kulturne djelatnike te poziva na uklanjanje preostalih prepreka, kao što su vize i rizik od dvostrukog oporezivanja.

Povećanje sinergija između obrazovanja i kulture također će biti prioritet nove kulturne politike. Potrebno je priznati vrijednost obrazovanja u području kulture i umjetnosti tako što će se pristup obrazovanju STEM (u području znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike) zamijeniti pristupom STEAM (područja znanosti, tehnologije, inženjerstva, umjetnosti i matematike).

Međutim, bez obzira na cilj nove Agende, ona može biti uspješna samo ako je prati održiva i povećana finansijska potpora za kulturu. Izvjestitelj naglašava da je popularnost programa Kreativna Europa, uz pre malo sredstava izdvojenih za njega, postigla stopu uspjeha od samo 16,2 % za razdoblje 2014. – 2017. i 14 % u projektima suradnje. Iz toga se može zaključiti da gotovo 85 % projekata, uključujući i velik broj visokokvalitetnih projekata, koji prolaze kroz složene birokratske postupke prijave, ne prima nikakvu potporu. To je odvraćajući čimbenik zbog kojega se mnogi dionici u kulturnim i kreativnim sektorima ne žele ni prijaviti iako ne raspolažu s dovoljno finansijskih sredstava.

Izvjestitelj zato poziva na udvostručavanje proračuna za program Kreativna Europa i na razvoj holističke i koordinirane strategije za promicanje kulture u drugim područjima politika. Zbog toga poziva Komisiju i države članice da izvijeste o iznosu finansijskih sredstava koja su trenutačno dodijeljena kulturi u svim programima financiranja i da zajamče da ta sredstva iznose barem 1 % sljedećeg VFO-a. Izvjestitelj poziva Europsku komisiju da uvede internetsku stranicu / portal koji će služiti kao jedinstvena kontaktna točka i gdje će biti navedeni svi instrumenti EU-a za financiranje na način koji je prilagođen korisnicima, sveobuhvatan i učinkovit.

„Glazba pokreće Europu”.

Europski glazbeni sektor sa svojih je milijun radnih mesta i prometom od 25 milijardi eura vrlo dinamičan. Europa se može pohvaliti nekim od najvećih umjetnika, skladatelja, glazbenih kuća, dvorana, festivala i platformi za emitiranje glazbe. Međutim, za glazbeni sektor i dalje se izdvaja pre malo sredstava. Dosad mu je dodijeljeno samo 3 % od ukupnog proračuna za program Kreativna Europa, a taj udio nikako ne odgovara gospodarskom, socijalnom i kulturnom doprinosu glazbenog sektora. Izvjestitelj čvrsto podupire projekt pripremnog djelovanja Europskog parlamenta „Glazba pokreće Europu”, kao bitnog prvog koraka za poticanje kreativnosti, raznolikosti i inovativnosti u europskom glazbenom sektoru te pozdravlja sektorsko djelovanje Komisije kada je riječ o glazbi u sklopu programu Kreativna Europa. Naglašava da je posebnu pozornost potrebno obratiti na manje dionike jer 99 % izdavačkih kuća u sektoru snimljene glazbe čine mala i srednja poduzeća, koja su zaslužna za 80 % novih izdanja.

Vanjska dimenzija.

Kulturne razmjene mogu biti snažna poveznica među ljudima različitog etničkog, vjerskog i socijalnog podrijetla jer se njima jača međukulturalni dijalog i međusobno razumijevanje. Kroz povijest EU-a kulturni su odnosi bili glavni pokretači socijalne kohezije i održivog razvoja. Oni imaju ključnu ulogu u jačanju kapaciteta civilnog društva i kontaktata među osobama te u sprečavanju radikalizacije, s ciljem zaštite kulturne baštine, i u doprinošenju sprečavanju i rješavanju sukoba te stvaranju otpornosti na njih. Zato kultura mora postati neophodan dio političkog dijaloga s trećim zemljama. Također postoji potreba da se ona sustavno integrira u projekte i programe vanjskog djelovanja. Izvjestitelj poziva na provedbu strategije za vanjske kulturne odnose, pri čemu posebnu pozornost treba obratiti na lokalne kulturne organizacije i dionike. Cilj nije izvoz europske kulture, već stvaranje veza i unaprjeđenje međukulturalnog dijaloga i miroljubivih odnosa.

Izvjestitelj prepoznaće važnost spomenutih aspekata, ali tvrdi da među njima uvijek treba postojati ravnoteža i da je glavni cilj kulturnih politika inherentna vrijednost kulture. Izvjestitelj naglašava da je potrebno dodijeliti dovoljno sredstava umjetničkim i kreativnim

projektima na temelju inherentne vrijednosti kulture te da je potrebno reagirati na nepredviđene izazove, kao što je integracija izbjeglica, što treba poduprijeti novim sredstvima bez istodobnog dovođenja u pitanje već dogovorenih ciljeva i programa u području kulture.

Izvjestitelj pozdravlja strategiju Digital4culture s obzirom na to da je digitalnom revolucijom uvelike promijenjen način stvaranja i distribucije umjetnosti i kulture i uživanja u njima, što predstavlja prilike za daljnje širenje sadržaja, ali istodobno i velike izazove u pogledu već ionako nezavidnih radnih uvjeta umjetnika i stvaraoca te prijetnju njihovoј ekonomskoj egzistenciji. Izvjestitelj naglašava da su zaštita autorskih i srodnih prava temelj prihoda kulturne i kreativne industrije.

Budući da umjetnost ne postoji bez umjetnika, izvjestitelj naglašava da je potrebno zaštiti stvaraoce u digitalnoj okolini i zato pozdravlja Prijedlog direktive o autorskim pravima. Poziva Europsku komisiju i države članice da zajamče da digitalne platforme koje imaju aktivnu ulogu u distribuciji, promicanju i unovčenju sadržaja zaštićenog autorskim pravima imaju jasnu obvezu da ishode dozvole od vlasnika prava kako bi umjetnici, autori, izdavači vijesti, producenti, novinari i stvaraoci primali pravedne naknade za digitalnu uporabu svojih djela. Važno je naglasiti da se iznimke od odgovornosti mogu primijeniti samo na istinski neutralne i pasivne pružatelje internetskih usluga, kao što je definirano Direktivom o elektroničkoj trgovini i sudskom praksom Suda Europske unije.

Mnogi dionici civilnog društva i javna tijela iz cijelog EU-a uključili su se u obilježavanje Europske godine kulturne baštine i dokazali da se kultura može i treba promicati u svim područjima politika. Krajnje je vrijeme da se zajamči trajan doprinos te inicijative, na razini sadržaja i na organizacijskoj razini, kako naporci ne bi bili uzaludni. Izvjestitelj naglašava potrebu da se uzmu u obzir i materijalni i nematerijalni elementi kulturne baštine i da se istraži njihova poveznica sa suvremenom kulturom i stvaranjem.

Izvjestitelj ističe da postoji hitna potreba za razvojem novih pristupa prikupljanju podataka za sve kulturne i kreativne sektore te za uporabom više kvalitativnih pokazatelja za bolje oblikovanje kulturnih politika i mjerjenje njihova utjecaja. Trenutačno postoji veliki jaz između javnog sektora, koji raspolaže sa sve manje podataka i digitalnih aktera, koji pak raspolažu brojnim informacijama. I naposljetku, kako je digitalno širenje europske umjetnosti iznimno važno, izvjestitelj preporučuje i razvoj europske digitalne platforme na kojoj će se moći pristupiti licenciranim filmovima iz EU-a.

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	20.11.2018	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	21 4 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Isabella Adinolfi, Dominique Bilde, Nikolaos Chountis, Silvia Costa, Mircea Diaconu, Damian Drăghici, Angel Dzhambazki, María Teresa Giménez Barbat, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Svetoslav Hristov Malinov, Rupert Matthews, Luigi Morgano, Yana Toom, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Julie Ward, Theodoros Zagorakis, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Norbert Erdős, Santiago Fisas Ayxelà, Dietmar Köster, Emma McClarkin, Michel Reimon	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Nicola Danti, Tomáš Zdechovský	

**KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM
ODBORU**

21	+
ALDE	Mircea Diaconu, María Teresa Giménez Barbat
EFDD	Isabella Adinolfi
PPE	Norbert Erdős, Santiago Fisas Ayxelà, Svetoslav Hristov Malinov, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Tomáš Zdechovský, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver
S&D	Silvia Costa, Nicola Danti, Damian Drăghici, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Dietmar Köster, Luigi Morgano, Julie Ward
VERTS/ALE	Michel Reimon, Helga Trüpel

4	-
ECR	Angel Dzhambazki, Emma McClarkin, Rupert Matthews
ENF	Dominique Bilde

2	0
ALDE	Yana Toom
GUE/NGL	Nikolaos Chountis

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani